

2019
OKTÓBER

F I N T E C H

S T R A T É G I A

MAGYAR NEMZETI BANK

*“It would appear that we have reached the limits
of what it is possible to achieve with computer technology,
although one should be careful with such statements,
as they tend to sound pretty silly in 5 years.”*

*John von Neumann
(1949)*

PÉNZÜGYI INNOVÁCIÓ ÉS STABILITÁS

A MAGYAR NEMZETI BANK FINTECH STRATÉGIÁJA

A stratégia Szombati Anikó, Digitalizációért és a FinTech szektor fejlesztéséért felelős ügyvezető igazgató általános irányítása alatt készült, a Digitalizációs igazgatóság koordinációjában. A stratégia elkészítésében a Digitalizációs igazgatóság mellett a Biztosítás-, pénztár- és közvetítők felügyeleti, a Hitelintézeti felügyeleti, a Pénzügyi infrastruktúrák és bankműveletek, a Tőkepiaci és piacfelügyeleti, a Prudenciális modellezési és IT felügyeleti és a Pénzügyi rendszer elemzése igazgatóság munkatársai vettek részt.

A publikációt Dr. Patai Mihály alelnök hagyta jóvá.

A stratégia készítése során értékes tanácsokat kaptunk az MNB más szakterületeitől, a Pénzügyi Stabilitási Tanácstól és a Digitalizációs és FinTech Tanácsadó Testülettől.

A stratégia elkészítésekor a 2019. október 18-ig rendelkezésünkre álló információkat vettük figyelembe.

ELŐSZÓ

Dr. Patai Mihály

A Magyar Nemzeti Bank alelnöke

Világszerte egyre több jegybank és felügyeleti hatóság foglalkozik kiemelten a digitalizációval, a pénzügyi innovációval és a FinTech jelenség pénzügyi rendszerre gyakorolt hatásaival. A folyamat nemzetközi élvonalához kapcsolódva a Magyar Nemzeti Bank folyamatosan fejleszti pénzügyi innovációs eszköztárát, illetve 2019 májusában létrehozott egy, a pénzügyi rendszer digitalizációjával és a FinTech szektor fejlesztésével dedikáltan foglalkozó, önálló ügyvezető igazgatóságot is. A jegybank új szakterületének feladata a pénzügyi rendszer innovációval és digitalizációval kapcsolatos jövőbeli fejlődési irányainak elemzése, a pénzügyi innováció és a digitalizáció jegybanki eszközökkel történő ösztönzése, és annak lehetséges irányaira vonatkozó széleskörű javaslatok kidolgozása.

Az MNB számára kiemelten fontos a pénzügyi rendszer digitalizációjának fejlesztése és az innovatív pénzügyi szolgáltatások biztonságos keretek között történő piaci bevezetésének támogatása, mert ez a fogyasztóknak is értéket teremt, a pénzügyi szektort is erősíti és a gazdasági növekedés fenntartható támogatásához is hozzájárul. A digitalizációs célkitűzésekkel kapcsolatos irányok és kezdeményezések átfogó keretbe foglalása érdekében készítettük el az MNB FinTech stratégiáját, annak érdekében, hogy a pénzügyi szektorban törvényszerűen bekövetkező változásokat szabályozott, ellenőrzött mederben tartsuk.

Ebben az MNB kiemelt célként jelölte ki a fogyasztók által igénybe vehető pénzügyi szolgáltatások versenyképességének növelését, a pénzügyi rendszer hatékonyságának és stabilitásának javítását, egy fejlett és aktív hazai FinTech ökoszisztéma kialakításának támogatását, illetve az általános pénzügyi tudatosság és a szakemberképzés fejlesztését. Az MNB által fontosnak tartott és a stratégiában megjelölt célok elérésének érdekében a stratégia 24 konkrét kezdeményezést, illetve javaslatot fogalmaz meg. Ezeknek egy része az MNB hatáskörében megvalósítható, míg másik része a kormányzat, valamint a hazai FinTech közösség számára tett javaslat.

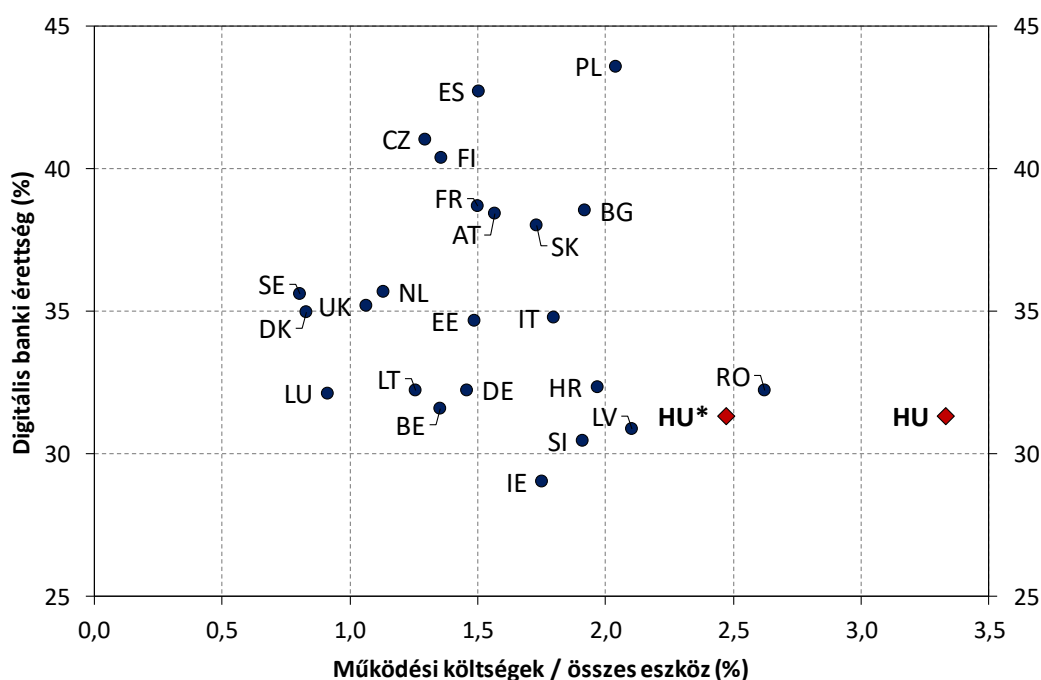
Tartalomjegyzék

Bevezetés	1
1. Jövőkép, küldetés és stratégiai célok.....	3
1.1. Jövőkép	3
1.2. Küldetés.....	3
1.3. Stratégiai célok	3
2. Fő értékek és sarokpontok	5
3. Globális és hazai helyzetkép	7
3.1. Globális FinTech szektor körkép.....	7
3.2. Hazai FinTech szektor körkép.....	9
4. Erősségek és kihívások.....	13
4.1. Erősségek	13
4.2. Kihívások	14
5. Stratégiai pillérek.....	16
6. Roadmap – kezdeményezések és javaslatok a FinTech szektor fejlesztésére	18
6.1. Az MNB hatáskörébe tartozó kezdeményezések	18
6.2. Javaslatok a kormányzat és a hazai FinTech közösség számára	21
Források jegyzéke	24

BEVEZETÉS

A magas szintű digitalizáció támogatja a pénzügyi rendszer stabilitásának fenntartását és a gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulását. A széleskörben alkalmazott, innovatív FinTech megoldások egyrészt a költséghatékonyság növelésén és az agilis működésen keresztül fokozzák a pénzügyi rendszer ellenállóképességét és a váratlan sokkokkal szemben rugalmasabb alkalmazkodást tesznek lehetővé, másrészt az erőforrások optimális szerkezetű felhasználásával biztosítják a reálgazdaság növekedésének hatékony támogatását. Ezzel szemben a digitális megoldások hiányának következtében a pénzügyi rendszer magas költségszintek melletti működése rendszerszintű kockázatok forrása lehet. Emellett jelentős stabilitási és fogyasztóvédelmi kockázatokkal járhat a pénzügyi szolgáltatások használatának felügyelet alá nem eső szektorokban való túlzott térnyerése is.

1. ábra: A bankok digitális érettsége és a bankrendszerek működési költségei az EU tagállamaiban

Megjegyzés: Az adatok 2018-ra vonatkoznak. A Deloitte felmérése alapján értékelt digitális banki érettség egy három alpillérből álló összesített mutató, amely a digitális térben elérhető banki szolgáltatástípusok széleskörűségét, a digitális felületeken mérhető felhasználói élmény szintjét és a digitális fejlesztések fogyasztói elvárásokkal való összhangját mérő alpillérekből áll. A működési költségek egyes országokban részben vagy teljes egészében tartalmazhatják az adott ország bankadóját is (IFRS konszolidált banki adatok alapján). HU* a külföldi leánybankok és a működési költségek közé sorolt bankadó, illetve tranzakciós illeték nagysága nélküli értékeket mutatja.

Forrás: Deloitte, EKB, MNB.

A hazai pénzügyi rendszer esetében érdemi lehetőség mutatkozik a digitalizáció és a FinTech megoldások elterjedésének ösztönzésére, amelyben a Magyar Nemzeti Bank kulcsszereplő lehet. A magyar bankrendszer digitalizáltságának szintje nemzetközi összehasonlításban alacsonynak tekinthető és jelentősen elmarad a Deloitte 2018-as banki érettség felmérése alapján vezető lengyel, spanyol és cseh bankrendszerekétől (1. ábra). A nem megfelelő hazai bankrendszeri digitalizációs szint veszélyeztetheti a pénzügyi stabilitás hosszú távú biztosításának lehetőségét és a reálgazdaság növekedésének kellően kiegyensúlyozott, a bankrendszerben levő potenciálnak megfelelő támogatását is, ezért szükséges a digitális fejlesztések ösztönzése és szabályozói támogatása, megteremtve ezzel egy ugrásszerű, gyors felzárkózást biztosító fejlődés alapjait a hazai pénzügyi rendszerben. Az MNB, mint pénzügyi stabilitási, pénzforgalmi, felügyeleti és fogyasztóvédelmi mandátummal egyaránt rendelkező, önálló

szabályozói funkciót ellátó, integráltan működő, komplex rendszerszintű látásmóddal rendelkező jegybank elkötelezett a magyar pénzügyi rendszer digitalizációjának fejlesztése mellett és hatékonyan tudja támogatni a pénzügyi innovációk biztonságos, szabályozott keretek között történő további elterjedését.

A következőkben az MNB jövőképét, küldetését és stratégiai céljait ismertetjük a hazai pénzügyi rendszer digitalizációjával és a FinTech ökoszisztéma fejlődésével kapcsolatban (i). Ezt követően bemutatjuk azokat a fő értékeket és sarokpontokat, amelyeket az MNB figyelembe vesz FinTech stratégiájának megvalósítása során (ii). A harmadik részben áttekintést nyújtunk a globális és a hazai pénzügyi rendszer digitalizációját, illetve a FinTech szektor aktuális helyzetét meghatározó trendekről (iii). Majd azonosítjuk azokat az erősségeket, amelyek támogatják a stratégia megvalósítását, valamint azokat a nehézségeket, amelyek potenciálisan kihívást jelenthetnek ebben a tekintetben (iv). Ismertetjük azokat a stratégiai pilléreket, amelyek a stratégiai célok eléréséhez szükséges lépések során folyamatos orientációt nyújtanak a követendő irányok meghatározásában (v). Végül olyan konkrét kezdeményezéseket is bemutatunk, amelyeket megvalósítva az MNB támogathatja a hazai pénzügyi szektor digitális transzformációját, illetve a FinTech ökoszisztéma fejlődését. Mindemellett a kormányzat és a hazai FinTech közösség számára is fogalmazunk meg javaslatokat, melyek megvalósítása a fenti célokat támogatja, de amelyek kívül esnek az MNB hatáskörén (vi). A jegybank a FinTech stratégiáját két évente vizsgálja felül.

1. JÖVŐKÉP, KÜLDETÉS ÉS STRATÉGIAI CÉLOK

1.1. Jövőkép

Az MNB olyan pénzügyi közvetítőrendszert tart kívánatosnak, amely a hazai fogyasztók számára versenyképes és biztonságos pénzügyi szolgáltatásokat kínál. Ennek érdekében a jegybank aktívan részt vesz a fejlett technológiákat implementáló, hatékonyan működő inkubens szegmens, az élénk FinTech ökoszisztéma, a támogató környezet és a modern szabályozói háttér kialakításában, illetve a piaci integritás fenntartásában.

1.2. Küldetés

Az MNB támogatja a hatékonyságjavító, versenyképesség- és értéknövelő fejlesztések és innovációk hazai piaci bevezetését, valamint törekszik a FinTech újításokat érintő, jegybanki hatáskörbe tartozó szabályozói eszközök biztonságos keretek között történő modernizálására, illetve támogatja és kezdeményezi a hatáskörén kívül eső jogszabályok modernizálásának folyamatát is.

1.3. Stratégiai célok

Az MNB FinTech stratégiája 3+1 kiemelt fontosságú területre fókuszál, amelyeken belül megfogalmazza stratégiai céljait (2. ábra):

- **Versenyképes pénzügyi szolgáltatások térnyerésének támogatása:** Kívánatos az ügyfelek minél szélesebb köre számára hozzáférhető, egyszerűen és kényelmesen igénybe vehető, személyre szabott pénzügyi szolgáltatások kialakításának ösztönzése, amelyek kedvező árazás mellett elérhetők és biztonságos keretek között használhatók.

2. ábra: Az MNB FinTech stratégiájának céljai

Forrás: MNB.

- **A pénzügyi rendszer hatékonyságának és stabilitásának növelése:** A hazai pénzügyi rendszer költséghatékonyságát, agilis működését és ezen keresztül stabilitását is támogatja az inkubens szegmens digitális transzformációjának elősegítése, illetve felgyorsítása. Az innovatív megoldások, valamint a legkorszerűbb, ún. cutting edge technológiák széleskörű implementálásának ösztönzése a pénzügyi intézmények működési költségeinek jelentős mértékű csökkentésére, a kockázatok hatékonyabb kezelésére és szolgáltatásaik színvonalának fejlesztésére irányul. A pénzügyi intézmények fejlesztései emellett

katalizátorként hatnak más szektorbeli digitális fejlesztések megjelenésére, felgyorsulására is, ezáltal a gazdasági fejlődésre is pozitív hatást gyakorolnak.

- **A hazai FinTech ökoszisztéma élénkítése:** A FinTech közösség erősítése érdekében olyan jogszabályi környezet megteremtése kívánatos, mely egyaránt támogatja a hazai FinTech szektor növekedését és globális piacra lépését, valamint a nemzetközi FinTech cégek számára is vonzó célponttá teszi Magyarországot. A szabályozói támogatás az inkubens intézmények és FinTech cégek közötti partnerségek elősegítését és a hazai pénzügyi rendszer technológiai tehetségvonzó képességének fejlesztését is célozza. Egy erős, fejlett FinTech szektor megléte katalizálhatja a pénzügyi rendszer fejlődését, ami a fenntartható gazdasági fejlődés motorja lehet.
- **Az általános pénzügyi kultúra erősítése és a digitális kompetenciák oktatásának támogatása:** Az innovatív szolgáltatások térnyerése mellett cél a fogyasztók pénzügyi tudatosságának további növelése és az innovatív szolgáltatások feletti kontroll fejlesztése, illetve a pénzügyi szolgáltatók etikus magatartásának ösztönzése. Emellett fontos cél a pénzügyi és technológiai edukáció támogatása is, ami elősegíti a digitalizáció előnyeinek kihasználását, illetve megkönnyíti a pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, s ezáltal segíti a pénzügyi bevonódás jelenlegi alacsony szintjének emelését.

2. FŐ ÉRTÉKEK ÉS SAROKPONTOK

Az MNB az alábbi elvek figyelembevételével törekszik elérni FinTech stratégiájának céljait:

- **Biztonság**

Az MNB szabályozó és felügyeleti hatóságként fontos szerepet kíván betölteni az innovatív pénzügyi megoldások biztonságos elterjedésének elősegítésében. Amennyiben a FinTech fejlesztéseket a pénzügyi közvetítőrendszer képes megfelelően adaptálni, az mind az ügyfeleknek, mind az intézményeknek előnyös. Ezt elősegítendő az MNB kiemelt hangsúlyt fektet arra, hogy az új termékek és szolgáltatások piaci bevezetése kontrolláltan, a pénzügyi rendszer stabilitásának veszélyeztetése nélkül történjen, sőt bizonyos esetekben a FinTech megoldások támogathatják a szabályozói megfelelést is (RegTech). Az MNB igény esetén iránymutatást nyújt az innovatív pénzügyi megoldásokat kínáló szolgáltatók számára annak érdekében, hogy a jogszabályi feltételeknek megfelelően, prudens módon tudjanak működni. Az MNB a FinTech innovációk biztonságos elterjedésének támogatásakor a fogyasztóvédelmi szempontokat is kiemelten kezeli, ennek keretében azonosítja az újításokkal kapcsolatban felmerülő esetleges kockázatokat, és aktívan részt vesz az érintettek kockázattudatosságának növelésében. Az MNB a FinTech fejlesztések vonatkozásában is kiemelt figyelmet fordít a kiberbiztonsági kockázatok visszaszorítására, szem előtt tartva, hogy az IT infrastruktúrák zavarai, az üzletmenet esetleges kiesései jelentős, akár rendszerszintű károkat okozhatnak, veszélyeztetve a pénzügyi rendszerbe vetett bizalmat.

- **Proaktív, innovációt támogató szemléletmód**

Az innovatív, digitális megoldások elterjedése és széleskörű alkalmazása jelentősen javíthatja a pénzügyi rendszer költséghatékonyágát és versenyképességét. A FinTech innovációk támogatása átlátható szabályozói környezet biztosításával felgyorsíthatja ezt a folyamatot, azonban ennek során figyelemmel kell lenni az egyenlő versenyfeltételek („level playing field”) biztosítására az azonos terméket vagy szolgáltatást kínálók között, valamint törekedni kell arra is, hogy Európán belül, illetve globálisan az azonos tevékenységekre egységes szabályozás legyen érvényben. Az MNB elkötelezett amellett, hogy ösztönözze az innováció-barát, haladó szemléletű szabályozói környezetet. Az aktív támogató hozzáállás keretében az MNB a döntés-előkészítés megalapozása során bevonja a piaci szereplőket és a további érintetteket, ezzel lehetővé téve, hogy a piaci igényeknek leginkább megfelelő, a FinTech fejlesztések elterjedését, a hatékonyság növelését és az elavult üzleti modellek lebontását érdemben támogató szabályozás jöjjön létre. A jegybank aktívan vizsgálja, hogy mivel tudja elősegíteni és felgyorsítani a hazai FinTech piac fejlesztését és saját hatáskörben cselekszik, illetve újító szemléletet tükröző, innovatív javaslatokat fogalmaz meg ennek érdekében, előtérbe helyezve a nagy hozzáadott értékkel rendelkező, ám gyorsan megvalósítható, inspiráló projektek megvalósulását.

- **Elkötelezettség**

Az MNB erősen elkötelezett a digitális fejlesztések és az újító szemléletű piaci szereplők támogatása mellett. A pénzügyi közvetítőrendszer gyors ütemű, azonban biztonságos digitális transzformációja érdekében a jegybank deklaráltan az innováció katalizátoraként kíván működni. Az MNB arra törekszik, hogy az innovatív technológiákkal kapcsolatos tudásbázisát folyamatosan fejlessze és naprakészen tartsa, valamint, hogy állandó figyelemmel kísérje a nemzetközi jó-gyakorlatokat, szabályozói irányokat és a hazai adottságok figyelembevételével adaptálja azokat. Ezen törekvéseinek eredményeként a régióban elsőként indította el a fejlesztések ösztönzésére szolgáló Pénzügyi Innovációs Platformot, valamint az Innovációs Pénzügyi Tesztkörnyezetet.

- **Szakmai alaposság**

Az MNB arra törekszik, hogy az innovatív pénzügyi megoldások támogatására irányuló döntések magas szakmai színvonalú döntés-előkészítésen alapuljanak. Ennek érdekében a jegybankon belül dedikált szakterületek alakultak az innovátorokkal való kapcsolattartásra, a technológiai trendek elemzésére, a nemzetközi szabályozói gyakorlat megismerésére és a hazai szabályozói környezet modernizálására. Egyfelől Digitalizációért és a FinTech szektor fejlesztéséért felelős ügyvezető igazgató került kinevezésre, aki az MNB Chief Digital Officer-jeként az

irányítása alá tartozó szervezeti egységek támogatásával javaslatokat tesz a pénzügyi innováció és a digitalizáció jegybanki eszközökkel történő ösztönzésének lehetséges irányaira, másfelől pedig a pénzügyi szervezetek felügyeletéért és fogyasztóvédelemért felelős alelnök irányítása alatt működik a Pénzügyi Innovációs Felügyeleti Labor, amely kezdeményezőként és közreműködőként vesz részt az MNB felügyeleti hatáskörébe tartozó, újonnan létrejövő FinTech piaci szereplőkre vonatkozó szabályozási és felügyeleti eljárások kialakításában. Az azonnali fizetéssel és más fizetési szolgáltatásokkal kapcsolatban pedig elsődlegesen a Pénzügyi infrastruktúrák igazgatóság feladata, hogy javaslatokat tegyen az innováció ösztönzésére és a szabályozási módosításokra. Annak érdekében, hogy szakmailag megalapozott javaslatok kerülhessenek kidolgozásra és megvalósításra, a döntés-előkészítő munkát felkészült, elkötelezett és megfelelő szakmai integritással rendelkező munkatársak végzik az egyes szakterületek közti aktív kooperáció segítségével. Az MNB a rendelkezésére álló tudásbázist folyamatosan frissíti és fejleszti a hazai és a nemzetközi tapasztalatok felhasználásával, illetve aktívan részt vesz a FinTech szektor fejlődését elemző és szabályozási javaslatokat kidolgozó nemzetközi munkacsoportokban.

- **Kooperáció és nyitottság**

A FinTech ökoszisztéma szereplői közti szoros együttműködés elengedhetetlen a digitális megoldások és a pénzügyi innovációk elterjedésének felgyorsítása érdekében. Felismerve a kooperáció nyújtotta előnyöket az MNB törekszik a FinTech cégek, az inkubens intézmények és az egyéb érintettek, mint például kockázati tőkealapok és tanácsadók közti párbeszéd mélyítésére, partnerségek kialakításának ösztönzésére. A jegybank a piaci szereplőkkel folytatott rendszeres és konstruktív kommunikációja révén kíván hozzájárulni ahhoz, hogy a felügyeleti elvárások transzparenssek legyenek és reagáljanak az új technológiák megjelenésére, és ezzel a pénzügyi innovációk piaci implementációja könnyebben és gyorsabban mehessen végbe. A piaci szereplőkkel való szoros együttműködéssel a jegybank abban is közreműködik, hogy a szabályozással kapcsolatos piaci igények és szakmai vélemények becsatornázódhassanak a döntéshozatalba.

- **Bizalom és etikusság**

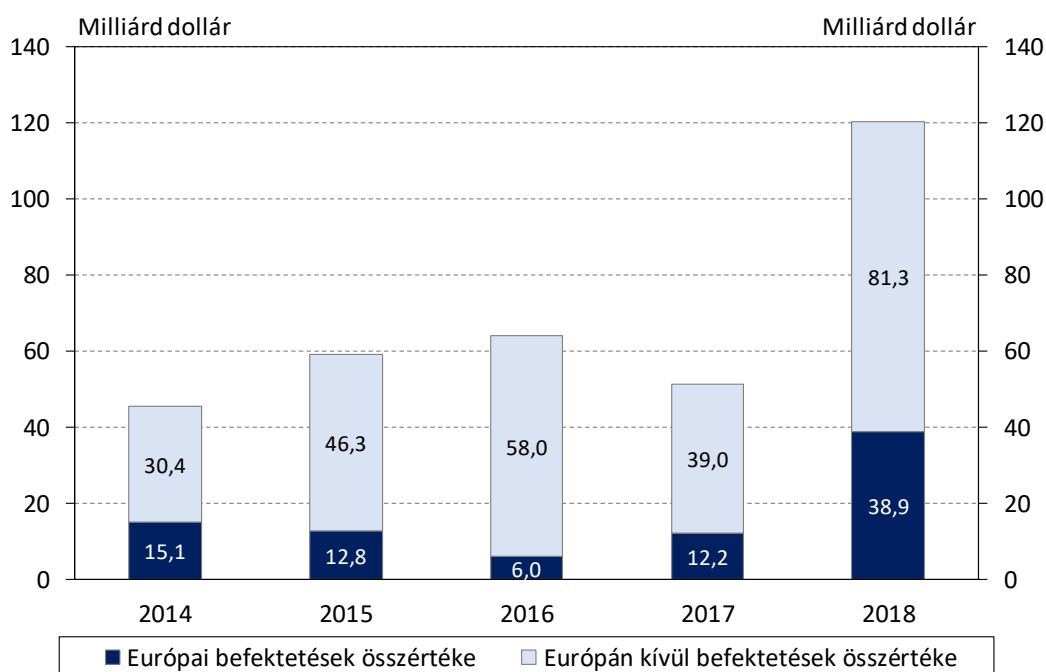
Az MNB kiemelt fontosságúnak tartja, hogy a pénzügyi közvetítőrendszer digitális transzformációja úgy valósuljon meg, hogy közben nem sérül a pénzügyi szolgáltatásokat kínáló intézményekbe vetett fogyasztói bizalom. A jegybank fokozott figyelmet fordít arra, hogy az innovatív megoldások esetleges kockázatait a fogyasztók kellő alaposítással megismerjék, és hogy döntéseik során minél nagyobb tudatossággal járjanak el. Emellett a rendelkezésére álló eszközökkel mindent megtesz azért, hogy a digitális megoldásokat egyre inkább alkalmazó pénzügyi szolgáltatók az online térben is etikusan járjanak el az összes érintettel, kiemelten az ügyfelekkel való kapcsolattartásban.

3. GLOBÁLIS ÉS HAZAI HELYZETKÉP

3.1. Globális FinTech szektor körkép

Az elmúlt években sok új, innovatív szereplő lépett be a pénzügyi szolgáltatások piacára, ráadásul ezen FinTech cégek tőkevonzó képessége folyamatos erősödést mutat. Az MNB figyelemmel kíséri, hogy az innovatív megoldások elterjedését övező nemzetközi trendek milyen hatással lehetnek a hazai pénzügyi rendszerre. Az elmúlt tíz évben jelentősen megugrott azon pénzügyi szolgáltatásokat biztosító vállalatok száma¹, amelyek kiegészítőként vagy akár alternatívaként jelennek meg a piacon a korábbi hagyományos intézményekkel szemben. A FinTech cégek térnyerése több pénzügyi területen is megindult: jelen vannak a fizetési szolgáltatások területén, a banki, biztosítási és tőkepiaci szektorokban, valamint a vagyonkezelésben is. Jelenleg a fizetési szolgáltatások terén tevékenykedik a legtöbb cég². A felforgató szolgáltatók tőkevonzó képessége erőteljes növekedésen ment át, jelentős befektetések áramlottak a szegmensbe kockázati- vagy közvetlen tőkebefektetés révén, illetve fúziós ügyletek és felvásárlások formájában. Összehasonlításképp 2018-ban a FinTech befektetések mértéke globálisan több mint a duplájára nőtt 2017-hez képest (Európában pedig ezen befektetések értéke több mint háromszorosára emelkedett)³ (3. ábra).

3. ábra: FinTech vállalkozásokba történő befektetések időbeli változása globálisan

Forrás: KPMG.

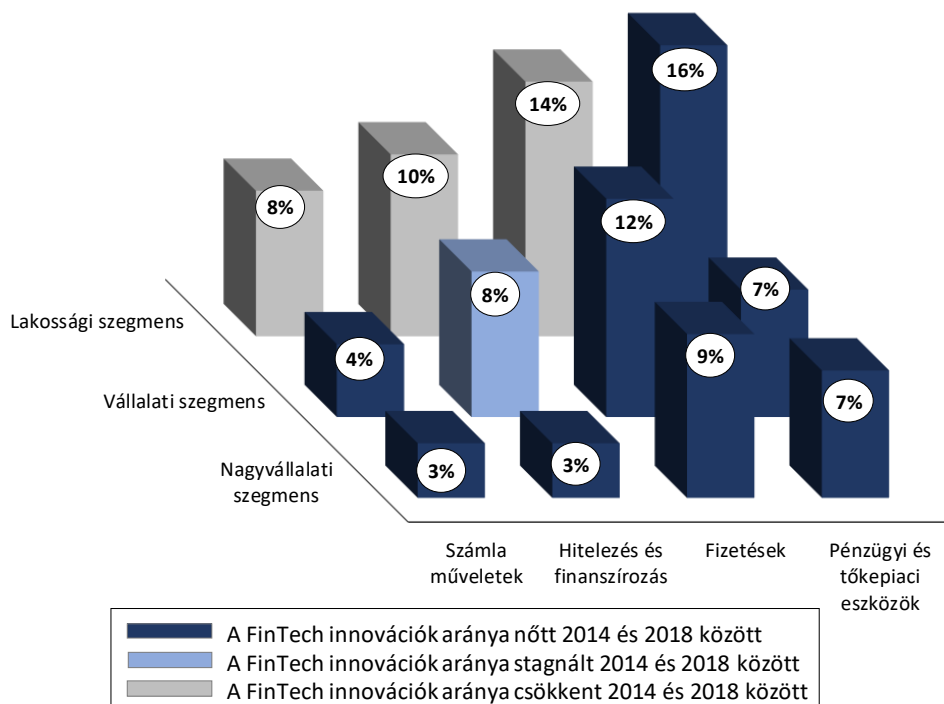
A FinTech szektor széles körben nyújt innovatív szolgáltatásokat. Ennek köszönhetően nem csupán versenytársként tekinthetnek rájuk a klasszikus pénzügyi intézmények, hanem lehetséges partnerként vagy beszállítóként, amelynek révén kölcsönösen előnyös kapcsolatok alakulhatnak ki, segítve mind az inkubens vállalatok digitalizációját és innovációját, mind pedig az új szolgáltatók integrálását a globális pénzügyi vérkeringésbe. A digitális transzformáció területén a fő trendeket a papírmentes ügyintézés és belső folyamatmenedzsment egyre magasabb arányának kialakítása, az elosztott főkönyvi technológia alkalmazása (DLT/blockchain), Big Data módszerek bevezetése, valamint az adatkezelés biztonságának és a begyűjtött adatok tárolásának fejlesztése képviseli.

¹ Deloitte: Fintech by the numbers (2017)

² Deloitte: Fintech by the numbers (2017)

³ KPMG: The Pulse of Fintech (2018)

4. ábra: Globális viszonylatban a FinTech innovációk aránya és annak változása az egyes ügyfélszegmensekben terméktípusok szerint (2018)

Megjegyzés: Az oszlopok az adott felhasználói és termékszegmensben belüli részarányt mutatják a globálisan vezető FinTech cégek aktivitásának figyelembevételével. A pénzügyi és tőkepiaci eszközök kategória tartalmazza az értékpapír- és egyéb befektetési szolgáltatásokat és a biztosítási termékeket.

Forrás: McKinsey Panorama FinTech database, Panorama Global Banking Pools.

• Banki és fizetési szolgáltatások

A FinTech szolgáltatók elsőként a fizetési szolgáltatások elterjesztésében és fejlesztésében értek el előrelépést az utóbbi években (4. ábra). Az új szereplők megjelenése arra készítette a tradicionális pénzügyi intézményeket, hogy maguk is kiemelt figyelmet szenteljenek a digitalizációban és ügyfélélmény javításában rejlő lehetőségekre. Az ezzel kapcsolatos fejlesztéseket és a versenyt élénkítheti, hogy az Egyesült Államok után 2019-ben már az EU piaca is elérhetővé válik a harmadik fél típusú pénzforgalmi szolgáltatók számára a PSD2 hatálybalépését követően, aminek következtében a fogyasztók az igényeikhez jobban illeszkedő szolgáltatásokat vehetnek igénybe. Ezen felül a nem banki fizetési platformot biztosító cégek elterjedése jelentősen megnövelte azon ügyfelek hozzáférési lehetőségét az online fizetési megoldásokhoz, ahol a tradicionális bankolás vagy nem elérhető, vagy pedig fejletlen állapotban van. Az új innovatív vállalkozásoknak köszönhetően Afrikában megnőtt a különböző mobilfelületeken való fizetések használata⁴, de Ázsia is ugrásszerű fejlődést mutatott a készpénzes fizetésről a digitális csatornákra való áttérésben⁵. Bár a mobilalapú fizetés Európában és az Egyesült Államokban is kezd terjedni, ezeken a területeken a korábban is erős banki kapcsolatoknak köszönhetően még mindig a bank- vagy hitelkártya alapú fizetési forma dominál. **A várakozások szerint bár a bankfiókok nem szűnnek meg, funkciójuk jelentősen eltér majd a korábbi gyakorlatától.** Míg régebben a várakozás és a hosszas papíralapú ügyintézés volt jellemző egy bankfiók felkeresésekor, addig a jövőben sokkal inkább egy közösségi élettér kialakítása várható, ahol az ügyfél

⁴ GSMA: State of the Industry Report on Mobile Money (2018)

⁵ McKinsey: Mobile financial services in Africa: Winning the battle for the customer (2017)

személyre szabott szolgáltatásokat kaphat. Ezen felül a tervek szerint az ügyintézés valamennyi folyamata digitalizált felületen történne, akár ügyintéző bevonása nélkül. A digitalizáció következtében könnyebben és gyorsabban elérhető tájékoztató dokumentumok és oktatóvideók támogatják, hogy a személyes ügyintézés az adminisztráció helyett egyfajta tanácsadássá váljon.

- **Biztosítók**

Az elmúlt öt évben jelentősen megnőtt az InsurTech cégek befektetői támogatása, 2014-hez képest globális szinten tavaly több mint hatszor annyi befektetés érkezett a szektorba, meghaladva a hárommilliárd dollárt. A platform alapú szolgáltatás áll mind az új cégek, mind a tradicionális biztosítók figyelmének középpontjában, mivel közös hálózat és fizetési szolgáltatás révén az innovatív ötletek nagyobb hányada valósítható meg. Ezen felül az ügyfélélmény növelése érdekében további hangsúlyt fektetnek minél több adat begyűjtésére, és ezen adatok hatékony elemzésére, hogy az ügyfelek számára minél személyre szabottabb ajánlatok legyenek elérhetők. Ehhez azonban a fogyasztói bizalmat is erősíteni kell, amit egyrészt a megfelelően támogató szabályozás, másrészt a kiberkockázatokat (pl.: adatlopás) megfelelően kezelő rendszerek kialakítása támogatja.

- **Tőkepiac és vagyonkezelés**

A tőkepiaci folyamatok komplexitása miatt a befektetési döntések meghozatalában és kivitelezésében egyre inkább háttérbe szorulnak a hagyományos megoldások. A fejlett tőkepiacok szereplői körében a 2000-es évek óta fokozatosan terjedt el az olyan technológiák alkalmazása, mint az algoritmikus kereskedés, amely emberi közbeavatkozás nélkül hajtja végre a másodperc töredéke alatt a nagy tételű értékpapírok vételét és eladását, lekövetve azokat a piaci elmozdulásokat, amelyeket a hagyományos elemzési módszerek és kereskedési mechanizmusok nem képesek kellő gyorsasággal kezelni. Felmérések alapján az Egyesült Államok egyes piacain, mint a pénzpiac vagy határidős ügyleteknél, a kereskedések akár 50-80 százaléka automatizált módon történik⁶. A hagyományos tőkepiaci szolgáltatások, mint a befektetési tanácsadás és a részesedésvásárlás egyre szélesebb körben elérhető a digitalizációnak és automatizációnak köszönhetően. A különböző digitális befektetési platformok elterjedése az ügyfelek tőkepiaci eszközökhöz való hozzáférését javítja, valamint e megoldások révén alacsonyabb díjak mellett kezelhetik az ügyfelek befektetéseiket. Kiemelt figyelmet érdemelnek a szolgáltatásokat közvetítők nélkül, egyenesen a fogyasztóknak nyújtó robo-advisory megoldások, amelyek automatizált és algoritmizált pénzügyi tervezési szolgáltatásokat nyújtanak minimális emberi beavatkozás mellett. Emellett elterjedté vált a közösségi finanszírozás – főként a kis- és középvállalatok esetében –, ahol kis összeg befektetésével digitális platformokon keresztül magánszemélyek is finanszírozhatnak vállalati projekteket, alternatívát biztosítva a hagyományos formában történő részvény- és kötvénykibocsátásnak. Továbbá a virtuális eszközök, illetve tokenek megjelenésével újfajta technológiákra épülő üzleti modellek is megjelentek a piacon. A virtuális eszközökhöz elsődleges kibocsátásokon vagy aukciókon keresztül, majd a másodlagos piacon lehet hozzáférni. Funkciójuk és tulajdonságuk eltérő az alapján, hogy mihez adnak jogosultságot: a kibocsátó vállalat által üzemeltetett platform szolgáltatásai érhetők el általuk, tulajdonrészt biztosítanak, vagy finanszírozási eszközként funkcionálnak.

3.2. Hazai FinTech szektor körkép

Hazánkban a számos sikeres cég ellenére a FinTech szektor még a növekedési pályája elején jár. A már piacon jelen levő vagy tesztelés alatt álló hazai FinTech megoldások a pénzügyi szolgáltatások széles köréhez kapcsolódnak, de a legelterjedtebbek a mobilfizetési, pénzforgalmi megoldások. Az MNB becslése szerint hazánkban már mintegy 100 FinTech cég aktívan jelen van egy vagy több termékével, szolgáltatásával a piacon, számos pénzügyi innovációt kínáló startup pedig regionálisan is egyre elismertebbnek számít mind a külföldi fogyasztók, mind a befektetők körében. Piaci visszajelzések alapján az innovatív megoldásokat alkalmazó hazai induló vállalkozások sok, a teljes pénzügyi szektor

⁶ The Economist: The stockmarket is now run by computers, algorithms and passive managers (2019)

számára előremutató ötlettel rendelkeznek, ennek ellenére a hazai FinTech szektor még a fejlődés korai szakaszában tart, ugyanis a hazai piac szerkezete vagy a szabályozás rugalmatlansága számos esetben hátráltatja ezen FinTech cégek önálló piacra lépését és növekedését, valamint több esetben az üzleti modellek kiforratlansága is tapasztalható⁷. Ezek a jellemzők az inkumbensekkel történő együttműködések kialakítása felé terelhetik az innovatív szereplőket.

A FinTech megoldások terjedését támogathatja a folyamatosan fejlődő ökoszisztéma. A hazai inkubens intézmények, illetve a befektetői környezet egyre inkább felismerik a pénzügyi innovációkat alkalmazó cégekben rejlő lehetőségeket és nyitottak a velük való együttműködésre. A bővülő és fejlődő FinTech ökoszisztémában kiemelt szereppel bírnak az inkubens intézmények által felállított innovációs laborok, amelyek infrastrukturális, szakmai és esetenként anyagi támogatások formájában szoros együttműködéseket alakítanak ki innovatív cégekkel. Emellett a már elindított jegybanki kezdeményezések is elősegíthetik a piaci együttműködéseket és az innovatív megoldások piacra lépését. Bár hazánkban 2008 és 2018 között a FinTech megoldásokba történő kockázati tőkebefektetések összértéke a régiós átlagnál alacsonyabb volt, a kockázati tőkealapok egyre nagyobb nyitottsága a FinTech-ek irányába jelentős növekedési potenciált vetít előre⁸. A kormányzati támogatás és egy szabályozási modernizáció további ösztönzést jelenthet a szektor fejlődésére.

Keresleti oldalon is jelentős a potenciál a FinTech innovációk jövőbeli elterjedése tekintetében. A hazai fogyasztók számára pénzügyi szolgáltatás igénybevételekor a gyors és egyszerű ügyintézés lehetősége elsődleges, ezért több piaci szegmensben is kiemelt növekedési potenciállal bírnak a digitális megoldások, így a FinTech innovációk is. A hazai fogyasztók körében végzett felmérések igazolják, hogy jelentős fogyasztói igény mutatkozik többek között a hitelfelvételi és bankszámlanyitási folyamat egyszerűsítésére. Emellett minden korcsoportban vannak már felhasználói az innovatív kiadáskövető, megtakarítási, illetve biztosítási termékeknek és további funkciók és szolgáltatások iránt is nagyok a várakozások. Regionális összevetésben a hazai lakosok érdeklődnek leginkább a digitális technológiák iránt⁹.

A kedvező keresleti és kínálati tényezők ellenére az inkubens intézmények digitális érettsége egyelőre alacsonynak tekinthető. A FinTech innovációk adaptálása és a folyamatok digitalizációja, automatizációja szükségszerű fejlesztési irányoknak mutatkozik az intézmények oldalán. Ezt felismerve többen kifejlesztették már saját dedikált digitális stratégiájukat, vagy a digitalizáció erősítését beépítették az intézményi stratégiába, valamint néhány innovatív termékfejlesztés is megvalósult¹⁰. Ennek ellenére a digitális transzformációs lépések lassan zajlanak, a piaci nyomás egyelőre mérsékelt a magasabb fokú digitalizáció irányába¹¹. Bár az intézmények egyre nagyobb hajlandóságot mutatnak az új, innovatív szereplőkkel való partnerségek kialakítására, egyelőre kevés megkötött együttműködés látható a piacon. Kiemelendő azonban, hogy néhány intézménynél megindultak a törekvések a rugalmas, agilis gondolkodásmód átvételére, amely lehetővé teheti a hatékony ügyfélközpontú innovációt és katalizálhatja az innovatív megoldások terjedését gyors felzárkózást biztosítva az EU digitálisan érett bankrendszeréhez.

- **Banki és fizetési szolgáltatások**

A pénzforgalomban egyre több FinTech innováció érhető el a hazai felhasználók számára. A hazai piacon egyaránt jelen levő hazai és nemzetközi FinTech megoldások elsősorban az online fizetési forgalom fejlesztését célozzák. A mobiltárcák, valamint a mobilfizetést és pénzküldést gyorsan és egyszerűen lehetővé tevő megoldások penetrációja folyamatos növekedést mutat, valamint a digitális pénzforgalmi szolgáltatásokat nyújtó startup vállalkozások is egyre nagyobb felhasználóbázissal rendelkeznek. Emellett a bankok több mint 80 százaléka bevezetett már vagy tervez bevezetni mobilfizetési megoldást és

⁷ Magyar Nemzeti Bank: Növekedési Jelentés (2018)

⁸ Raiffeisen Bank International: CEE Fintech Atlas (2018)

⁹ Deloitte: EMEA Digital Banking Maturity (2018)

¹⁰ Magyar Nemzeti Bank: Innováció és Stabilitás - FinTech körkép Magyarországon (2017)

¹¹ Deloitte: EMEA Digital Banking Maturity (2018)

fizetéskezdeményezési szolgáltatást¹². A PSD2 hatálybalépésével és az azonnali fizetési rendszer indulásával mind a hagyományos intézmények, mind a harmadik fél típusú pénzforgalmi szolgáltatók számára új lehetőségek nyílnak meg a további innovatív szolgáltatások terjesztése tekintetében.

A hazai bankok egyre nagyobb mértékben kínálják szolgáltatásaikat ügyfeleiknek digitális és online felületeken. Az elmúlt néhány évben érdemi felzárkózás volt tapasztalható valamennyi hazai intézménynél az online és mobilbanki szolgáltatások elérhetőségében. Mindemellett a digitalizációs törekvéseket támogató jogszabályi változásokra (pl. online ügyfélazonosítás, aláírási feltételek egyszerűsödése) a hazai intézmények többsége érdemben reagál, amelynek eredményeképp az egyes banki termékek – mint a fizetési számla, személyi hitel – igénylése és igénybevétele egyre inkább online felületen történik, de akár teljesen online is végbe tud menni. Továbbá a hazai bankok körében a fiókhálózat racionalizálása és a digitális korhoz illeszkedő átalakítása is zajlik, ami további teret adhat a digitális ügyintézés terjedésének.

A hazai bankrendszer hátráltatja azonban, hogy a belső működés digitalizáltsága egyelőre nem kellő mértékű. Nemzetközi összehasonlításban a hazai bankrendszer alacsony költséghatékonyság mellett működik. Az alacsony hatékonyság többek között a belső banki működés alacsony fokú digitalizáltságára vezethető vissza. A digitális transzformációt továbbá hátráltatja, hogy a bankok által használt core rendszerek egy része elavult, számos komponens esetében a gyártó által már nem támogatott verziók működnek¹³. Az e rendszereket érintő gyakori leállásokra is figyelemmel mind a működés, mind a karbantartás, mind a modern szolgáltatások fejlesztési lehetőségei szempontjából előremutató lehet az elavult rendszerkomponensek cseréje, illetve frissítése. Emellett javasolt a legkorszerűbb technológiai megoldások implementálására is törekedni az IT-rendszerek és az intézményi működés hatékonyságának fejlesztése érdekében.

- **Biztosítók**

Bár egyelőre kevés nemzetközi InsurTech megoldás érhető el Magyarországon, az online és digitális szolgáltatásokon alapuló üzleti modellel rendelkező vállalatok egyre sikeresebbek. Hazánkban az online alkuszok hosszú ideje sikeresen működnek, valamint az inkumbensek által elmúlt években alapított leányvállalatok is innovatív, digitalizált szemléletben kínálnak biztosítási termékeket. Emellett néhány meghatározó, univerzális tevékenységet végző és hazánkban aktív nemzetközi innovatív szolgáltató kínálatában is elérhetők nem életbiztosítás jellegű termékek. A kedvező piaci folyamatok ellenére azonban a hazai piac mérete a radikális üzleti modell váltást eredményező InsurTech megoldások széleskörű elterjedéséhez kicsinek tekinthető, így egyelőre kevés, elsődlegesen biztosítói fókuszú innovatív vállalkozás lépett be a magyar piacra.

Nemzetközi összevetésben a hazai biztosítók jellemzően a digitalizáció kezdeti stádiumában járnak, a digitalizációs törekvések a papírmentesség megteremtésére fókuszálnak, továbbá egyes termékértékesítéshez, kapcsolattartáshoz, kárrendezéshez köthető folyamatok digitalizációja zajlik (pl. kockázatelbírálás, online onboarding támogatása). Hasonlóan mint a bankoknál, a biztosítóknál is elsősorban az ügyfél- és értékesítési élmény javítása van rövid távon fókuszban, illetve azon folyamatok hatékonyabbá tétele és azoknak az időszakoknak a jobb kihasználása, melyekben eddig nem volt kapcsolódás az ügyfél és a biztosító között. A már alkalmazott innovációkat tekintve megjelentek a piacon a napi tevékenység adatait feldolgozó alkalmazások és egészségügyi applikációk. E kapcsolódási pontok tekintetében az online és digitális csatornák megfelelő felületet biztosíthatnak, ennek megfelelően zajlanak a fejlesztések, rövid távon a korszerű fizetési megoldások széles körű implementálása várható¹⁴.

A belső működés digitalizálása, automatizálása és új alapokra helyezése azonban a biztosítóknál is hosszabb távon várható csak. Bár több intézménynél is elindult az üzleti modell radikálisabb változását eredményező újítások (pl. telematika, P2P biztosítás, DLT, RPA, robo-advisory) tesztelése, ezen újítások idáig

¹² Magyar Nemzeti Bank: Növekedési Jelentés (2018)

¹³ Magyar Nemzeti Bank: Pénzügyi Stabilitási Jelentés (2018. november)

¹⁴ Magyar Nemzeti Bank: A biztosítási szektor 10 éves jövőképe 7 pontban (2018)

nem minden intézménynél érték el a kívánt eredményt. A digitális transzformáció megvalósításához az intézményeknek szükséges az innovatív megoldások implementálásához megfelelő technológiai alapokat megteremteniük, emellett a biztosítókön belüli, jellemzően többféle core rendszer összehangolása, optimalizálása is elengedhetetlen a hatékonyabb és versenyképesebb működés kialakításához. A transzformációt azonban támogathatja, hogy a hazai intézmények az anyavállalataikkal szorosan együttműködnek a digitalizációban. Számos vállalatcsoport közös platformokat hozott létre, amelyeken keresztül a hatékony információáramlás biztosított a csoporttagok között. Az MNB kezdeményezésére előkészítés alatt áll egy jelzáloghitelezéssel kapcsolatos blokklánc alapú hitelfedezeti lakásbiztosítási nyilvántartás fejlesztése.

- **Tőkepiac és vagyonkezelés**

Számos kezdeti stádiumú fejlesztés zajlik, azonban az innovatív megoldások penetrációja alacsony. A tőkepiaci innovációk piacra lépése tekintetében a legnagyobb a bizonytalanság hazánkban is, ahogy a nemzetközi, főleg európai gyakorlatban is tapasztalható. E piaci szegmensben vannak leginkább olyan innovatív fejlesztések, amelyek a hatályos jogszabályi és felügyeleti keretrendszerbe nehezen implementálhatók. A magas – általában a tevékenység kockázataival nem feltétlenül arányos – belépési korlátok gátolják az innovatív üzleti modellek terjedését. Hazánkban bár számos szolgáltatás – például robottanácsadás – tekintetében látható előrelépés, és megindultak a fejlesztések, azonban az inkumbensekkel történő együttműködések, a felforgató innovációk piaci megjelenése inkább középtávon várható.

A hazai FinTech szektor jövőbeli növekedési lehetőségeit az innovatív pénzügyi szolgáltatást nyújtó cégek alapításának gördülékenysége is befolyásolja. Az ilyen típusú vállalkozások alapítását, illetve bejegyzését – a pénzügyi szolgáltatásnyújtási tevékenység végzéséhez kapcsolódóan – a szabályozó hatóság által lefolytatott engedélyezési eljárás előzi meg, amely magába foglalja a vállalkozási formától függő szükséges alaptőke meglétének vizsgálatát is. A hazai szabályozás a cégalapítás előtt álló, jelentős mennyiségű saját tőkével vagy befektetői támogatással nem rendelkező vállalkozók számára jelenleg nem teszi lehetővé alternatív finanszírozási formák igénybevételét. Emellett az engedélyezés gyakran elhúzódó folyamata, illetve a jelenleg rendelkezésre álló tesztkörnyezet korlátozott hozzáférhetősége és az elérhető jogszabályi mentességek limitált köre is nehezíti a cégalapítást és az innovatív pénzügyi megoldások validálását. Ezen belépési korlátok enyhítése támogathatná a szektor fejlődését.

4. ERŐSSÉGEK ÉS KIHÍVÁSOK

A stratégia megalkotása során figyelembe vesszük a pénzügyi szolgáltatások hazai piacainak, a vállalati környezetnek, az infrastrukturális adottságoknak és a szabályozói háttérnek azon erősségeit, amelyek segítik a stratégiai célok megvalósulását, valamint sorra vesszük azokat az kihívásokat is, amelyek nehézséget jelentenek ebben a tekintetben, ugyanakkor adott esetben a szabályozó által fejleszthetők (5. ábra).

4.1. Erősségek

Az innovatív pénzügyi megoldások lakossági piacon történő széles körű elterjedése szempontjából kedvező adottságok:

- **Fokozódó igény a versenyképes, digitális szolgáltatások iránt:** A hazai lakossági ügyfelek jelentős része, mintegy 15-20 százaléka rendkívül nyitott az egyszerűbb és kényelmesebb pénzügyi megoldásokra és a teljesen online ügyintézés érdekében akár szolgáltatót is váltana¹⁵. A szolgáltató váltásra ugyan nem, de a FinTech megoldások rendszeres használatára, illetve az eseti használatra is nyitott ügyfelekkel együtt közel 4 millió potenciális felhasználó érhető el a hazai lakossági piacon. Az innovatív megoldásokkal szembeni pozitív fogyasztói megítélés a fiatalabb korosztályokban jellemző, ezért vélhetően a jövőben tovább fog fokozódni.
- **Ügyfélbizalom a szabályozott pénzügyi szolgáltatások iránt:** A hazai lakossági ügyfelek bizalma erős a hazai pénzügyi rendszerben, amit érdemben támogat annak erős szabályozottsága. A felmérések alapján az új, innovatív megoldások esetében is preferálják az ügyfelek a megfelelő szabályozói kereteket¹⁶.

A hazai FinTech ökoszisztéma élénkítését és a nemzetközi FinTech cégek Magyarországra vonzását elősegítő sajátosságok a vállalati környezet és működési feltételek terén:

- **Digitális területen jól képzett szakemberek:** Magyarországon a diplomával rendelkező szakemberek 4,3 százaléka információs és technológiai területen szerzett felsőfokú végzettséget, amely a 3,5 százalékos európai uniós átlagot jelentősen meghaladja. Ezen szakemberek magas aránya előnyt jelenthet a hazai vagy a hazánkban is működő nemzetközi FinTech cégeknél a potenciális munkavállalók toborzásakor¹⁷.
- **Globális pénzügyi és technológiai vállalatok aktív jelenléte:** A potenciális üzleti kapcsolatok kialakítása szempontjából előnyös, hogy a globális jelentőséggel bíró pénzügyi intézmények, illetve technológiai vállalatok is rendelkeznek jelentős magyarországi jelenléttel.
- **Hazai döntési központtal rendelkező, jelentős piaci szereplők:** A hazai FinTech szektor potenciális piacát bővíti, hogy a pénzügyi rendszer meghatározó szereplői magyarországi központtal és ezáltal önálló döntési jogkörrel rendelkeznek, ezért a beszállítói kapcsolatok kiépítésére érdemi lehetőség mutatkozik ezen a területen.
- **Kedvező adózási környezet:** A vállalati működés szempontjából vonzóvá teszi Magyarországot az európai összehasonlításban is rekord alacsony, 9 százalékos társasági nyereségadó és a szintén kedvező mértékű, 15 százalékos egykulcsos személyi jövedelemadó.

Kedvező infrastrukturális adottságok:

- **Magas internet lefedettség:** Hazánkban az online igénybe vehető, innovatív pénzügyi szolgáltatások széles körű elérhetőségét biztosítja az európai uniós átlagot meghaladó internet lefedettség és az összekapcsoltság javuló minősége. A magyar háztartások 96 százaléka 4G, 82 százaléka pedig szupergyors szélessávú internetkapcsolathoz is hozzáférhet¹⁸.

¹⁵ Magyar Nemzeti Bank (2019), a Századvég kérdőíves fogyasztói felmérése alapján

¹⁶ Magyar Nemzeti Bank (2017): Innováció és Stabilitás - FinTech körkép Magyarországon

¹⁷ Európai Bizottság: A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (2019), Magyarországról szóló országjelentés

¹⁸ Európai Bizottság: A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (2019), Magyarországról szóló országjelentés

- **Budapest, mint vonzó és fejlett lokáció:** A főváros, mint a hazai üzleti élet központja, valamint országos viszonylatban is kiemelkedően fejlett infrastruktúrával és magas színvonalú oktatást biztosító egyetemekkel rendelkező nagyvárosi „sziget” Közép-Kelet-Európa szívében kedvező lokáció a hazai startupok és a régiós piacra belépni tervező nemzetközi FinTech cégek számára is.

Támogató és a digitalizáció erősítésére, illetve az innovatív pénzügyi megoldásokra nyitott szabályozói környezet:

- **Proaktív jegybanki hozzáállás:** Az MNB elkötelezett az innovatív pénzügyi megoldások széles körű elterjedése és a digitalizáció ösztönzése mellett. A jegybank a Pénzügyi Innovációs Platform és az Innovációs Pénzügyi Tesztkörnyezet működtetésével támogatja a FinTech megoldások biztonságos terjedését, kezdeményezi az azonnali fizetés bevezetésével a hazai pénzügyi rendszer modernizációjára irányuló fejlesztéseket, és a jövőben is aktívan fel kíván lépni az innovatív technológiák pénzügyi területen való hasznosítása érdekében. Szintén ezt támogatja az európai élvonalba tartozó, korszerű és kiforrott IT felügyeleti szabályozások és ajánlások keretrendszere.
- **Kormányzati szándék a digitalizáció erősítésére:** A kormányzat részéről is erős elköteleződés mutatkozik a magyar gazdaság és a hazai pénzügyi rendszer digitalizációjának elősegítésére. A Digitális Jólét Program (DJP) foglalja keretbe azokat az irányokat, ahol a kormány stratégiai javaslatokat és cselekvési terveket dolgoz ki a digitalizáció témakörében. Számos előremutató kezdeményezés született már, például elkészült a [DJP FinTech stratégiája](#), de a Digitális Jólét Pénzügyi Védjegy bevezetése, a Hálózati és információs rendszerek biztonságára vonatkozó országos stratégia elfogadása vagy a Mesterséges Intelligencia (MI) Koalíció megalakítása is a technológiai innovációk megismerésére és szélesebb körű, biztonságos alkalmazására irányul. Ezek mellett az MI Koalíció akciótervében kezdeményezte a mesterséges intelligenciával kapcsolatos társadalmi alapismeretek fejlesztését, a hazai adatpiac és MI ökoszisztéma intézményi kereteinek megalkotását, valamint az adatvagyon gazdálkodás jogszabályi és infrastrukturális hátterének kialakítását.

4.2. Kihívások

Az innovatív pénzügyi megoldások lakossági piacon történő széles körű elterjedése kapcsán kihívást jelentő tényezők:

- **Fogyasztói oldalról korlátozott méretű piac:** A különböző pénzügyi szolgáltatások hazai lakossági piacain körülbelül 6 millió potenciális ügyfél érhető el. A korlátozott piacméret a nemzetközi FinTech cégek magyarországi piacra lépése szempontjából jelenthet akadályt.
- **Alacsony digitális ügyfélaktivitás és magas készpénzhasználat:** A hazai lakossági ügyfelek 75 százaléka használ heti rendszerességgel internetet, míg az EU átlag ebben a tekintetben 83 százalék, és hasonló lemaradás mutatkozik az online bankolást használók arányában is¹⁹. A fizetési forgalom tekintetében is a készpénzhasználat a domináns, a hazai fizetési műveletek több, mint 80 százaléka készpénzes tranzakció²⁰.
- **Alacsony pénzügyi tudatosság és szolgáltatóváltási kedv:** A hazai ügyfelek pénzügyileg tudatos magatartása nemzetközi összehasonlításban jelentős lemaradást mutat a háztartási költségvetés és költségtervezés, a megtakarítás és azok aktív kezelése, valamint az előtakarékosság terén²¹. Emellett a banki és biztosítási szolgáltatások piacainak mobilitása is alacsony a szintén mérsékelt szolgáltatóváltási kedv következtében.

¹⁹ Európai Bizottság: A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (2019), Magyarországról szóló országjelentés

²⁰ Magyar Nemzeti Bank: Fizetési Rendszer Jelentés, 2019

²¹ OECD: International Survey of Adult Financial Literacy Competencies, 2016

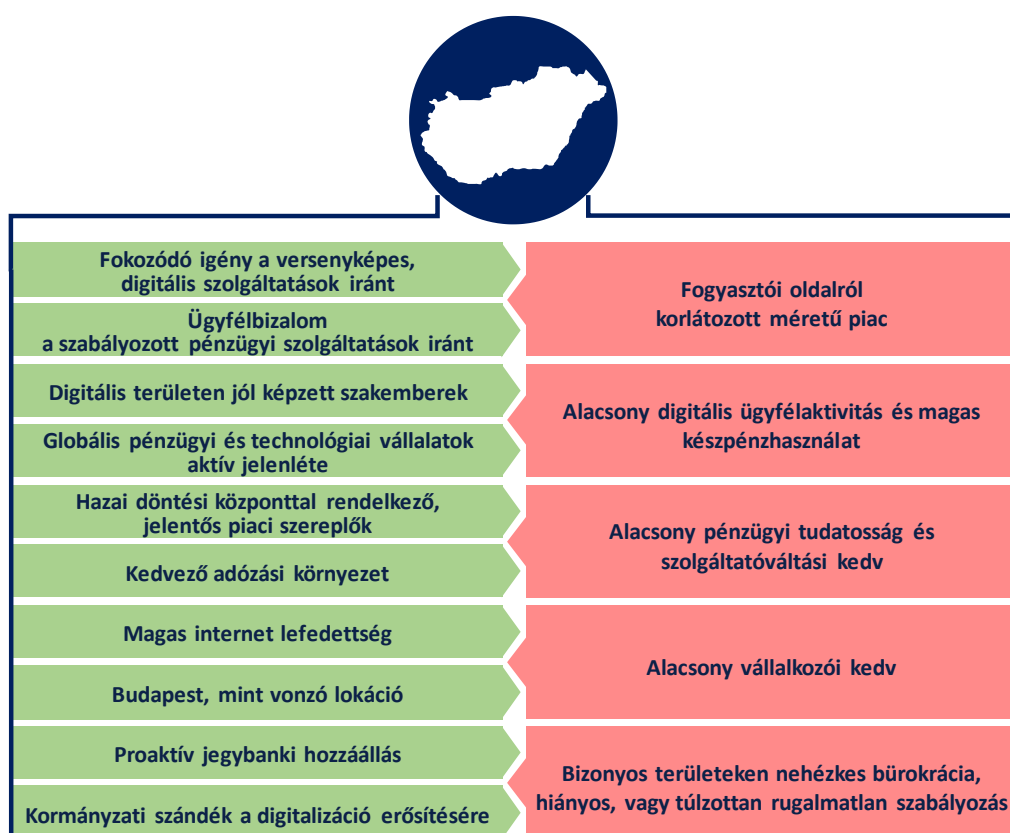
A hazai FinTech ökoszisztéma élénkítését hátráltató sajátosságok a vállalati környezet terén:

- **Alacsony vállalkozói kedv:** A magyar lakosság körében alacsonyabb hajlandóság mutatkozik az önálló vállalkozás elindítására, amelyet a GEI vállalkozói attitűd alindexének nemzetközi viszonylatban vett elmaradása is jelez²².

A digitalizáció erősítését és az innovatív pénzügyi megoldások elterjedését nehezítő tényező a szabályozás kapcsán:

- **Bizonyos területeken nehézkes bürokrácia, hiányos, vagy túlzottan rugalmatlan szabályozás:** Magyarországon a vállalkozásindításhoz és a vállalati ügyvitelhez kapcsolódó adminisztratív terhek bár mérséklődtek az elmúlt időszakban, azonban még mindig viszonylag magasak, jelentős részben a papír alapú ügyintézés túlsúlya miatt²³. Emellett a pénzügyi szektort, így a FinTech cégek tevékenységét érintő ágazati jogszabályok egyes elemei esetében is van tér a fejlesztésre, számos újonnan megjelent innovatív szolgáltatástípusra nem található rendelkezés a hazai szabályozásban, így ezek felügyelete kialakításra vár.

5. ábra: Magyarország erősségei és kihívásai a stratégiai célok tükrében

Forrás: MNB.

²² The Global Entrepreneurship and Development Institute: Global Entrepreneurship Index, 2018

²³ Európai Bizottság: A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (2019), Magyarországról szóló országjelentés

5. STRATÉGIAI PILLÉREK

Az MNB meghatározta azon alappilléreket, melyek a stratégiai célok eléréséhez szükséges lépések során folyamatos orientációt nyújtanak a követendő irányok meghatározásában, illetve amelyek fejlesztése szükséges a kitűzött célok elérése érdekében.

- **Támogató fizikai és szellemi infrastruktúra**

Az MNB célja, hogy Magyarországon egy régiós szinten kiemelkedő és erős FinTech Hub alakuljon ki, továbbá a pénzügyi szektor digitalizációja is a lehető leghatékonyabban és dinamikusan menjen végbe. A megvalósításhoz szükséges a kellően stabil alapok kiépítése mind az infrastrukturális, mind pedig a jogszabályi környezet tekintetében. Ennek érdekében az MNB felhasználva rendelkezésére álló eszköztárát folyamatosan arra törekszik, hogy ezek a pillérek kiépüljenek, felügyeleti és szabályozói feladatait ellátva hozzájáruljon a fejlett, támogató és elektronikus fizetési módokat ösztönző hazai infrastruktúra létrehozásához és elterjedjen a digitalizációra nyitott, adatközpontú szervezeti kultúra az itthoni szereplők körében. Ennek jegyében támogatandó, hogy a fejlett, modern technológiákat (pl. mesterséges intelligencia, blokklánc, felhő-alapú megoldások, RPA) a hazai piaci szereplők már rövid távon implementálják, amely implementációs folyamatot például a létrejött Mesterséges Intelligencia Koalíció is támogathatja. A hazai cégek mellett a nemzetközi innovatív vállalkozásoknak is vonzó és jövedelmező feltételeket kell teremteni, hogy Magyarország régiós szinten vezető legyen a pénzügyi digitalizáció területén. A már jelen levő vállalkozások esetében azoknál, akik külföldi székhelyű pénzügyi csoport részei, a digitalizációra nyitott szervezeti kultúra elősegítheti, hogy a csoport a hazai leánynál tesztelje innovatív megoldásait természetesen a fogyasztóvédelmi szempontok maximális figyelembe vételével.

- **Szabályozás modernizálása**

A pénzügyi rendszer fejlődéséhez elengedhetetlen a megfelelő szabályozási környezet kialakítása, amely egyszerre teret ad a társadalom számára hasznos és értékes újításoknak, emellett hatékonyan és szigorúan lép fel a túlzottan kockázatos, az etikátlan vagy káros magatartással szemben. Az MNB a saját hatáskörébe tartozó eszközök esetében aktívan dolgozik a megfelelő egyensúly kialakításán. Ezen felül a nemzetközi gyakorlatok feltérképezésével és az innovatív szektorral való aktív konzultáción keresztül feltárja azokat a legfőbb szabályozói akadályokat, amelyek az új megoldások biztonságos térnyerését akadályozhatják. Továbbá, a hazai és nemzetközi szabályozó és döntéshozatali szervek részére javaslatokat fogalmaz meg ezen szabályozó akadályok lebontására.

- **Hazai és nemzetközi kooperáció**

A pénzügyi digitalizáció és a FinTech vállalatok előretörése globális szinten megfigyelhető trend az utóbbi években, amelyekből számos határon átnyúló megoldás és ötlet született meg. Annak érdekében, hogy a globális pénzügyi vérkeringésben fontos szereplő legyen a magyar piac, az MNB mind a nemzetközi, mind a hazai intézményekkel, egyetemekkel való fokozott együttműködést támogatja. Nemzetközi viszonylatban a meglévő kapcsolatok erősítése és újak kiépítése áll a fókuszban mind a digitalizációban élen járó országok, mind a legfejlettebb régiók vagy városok, ún. FinTech szigetek bevonásával, szövetségi hálók létrehozásával. Ezek célja, hogy az MNB nyomon kövesse a piacon megjelenő technológiai újításokat, elemezze azok potenciális hatását, és megtalálja a módját a hazai rendszerbe való mielőbbi beépítésnek.

- **Fogyasztói értékteremtés és etikusság**

A digitalizáció és innováció elsősorban a fogyasztók kényelmét és igényeit kell, hogy szolgálja. A fogyasztók számára kedvező innováció lényege, hogy a különböző szolgáltatásokhoz egyszerűen, biztonságosan és minél szélesebb körben hozzáférjenek. Fontos elérni, hogy a szolgáltatók a személytelen, távoli, online térben is megcselekedjék a beléjük vetett fogyasztói bizalmat és etikusan járjanak el, amihez szorosan hozzátartozik a fogyasztók adatainak biztonságos kezelése és tárolása is. Az MNB a digitális transzformációt támogató megnyilvánulásai során mindvégig kiemelten törekszik a fogyasztóvédelmi szempontok legmagasabb szintű érvényesítésére.

- **IT biztonság fenntartása**

A digitalizáció széleskörű elterjedése és alkalmazása önmagában hordozza a különböző kibertámadásoknak való nagyobb mértékű kitettséget, ami akár a pénzügyi rendszer sérülékenységének fokozódásával is járhat. A banki digitalizáció miatt a pénzügyi szektor is az adatlopások és egyéb IT biztonsági események kiemelt célpontjává válhat. A pénzügyi digitalizáció csak akkor szolgálja a fogyasztók és az egész gazdaság érdekeit, ha az ehhez szükséges informatikai infrastruktúra stabilan ki tudja védeni a külső támadásokat és a begyűjtött adatokat is megfelelőképpen tudja tárolni. Az MNB a felsorolt szempontokat figyelembe véve mindent megtesz a rendelkezésére álló eszköztárral, hogy csakis olyan informatikai fejlesztések és ötletek implementálására kerüljön sor, amelyek megfelelnek valamennyi feltételnek, hogy a pénzügyi digitalizáció és a FinTech szektor ne csak versenyképes, hanem biztonságos legyen mind a szolgáltatók, mind az ügyfelek számára.

- **Edukáció**

A modern pénzügyi szolgáltatások térnyerésével a pénzügyi tudatosság javítása terén az elsőszámú kihívás, hogy a felhasználók valamennyi esetben felelős döntést tudjanak hozni a megfelelő szolgáltató kiválasztásáról, vagy az egyes termékek adott áron való igényléséről valamennyi fizetési megoldás átfogó ismerete mellett. A tudatos és pénzügyi digitalizációra nyitott magatartás támogatása érdekében az MNB megteszi a szükséges lépéseket, hogy az ehhez szükséges tudást és információt a lehető legtöbb csatornán keresztül továbbítsa valamennyi társadalmi csoport felé. Mindemellett a szolgáltatói oldal fejlesztéséhez az üzleti és technológiai oldalról egyaránt felkészült szakemberek képzésének támogatásával tud a jegybank hozzájárulni.

6. ROADMAP – KEZDEMÉNYEZÉSEK ÉS JAVASLATOK A FINTECH SZEKTOR FEJLESZTÉSÉRE

A stratégiában megjelölt célok elérésének érdekében a stratégiai pillérek mentén 14+10 konkrét kezdeményezést, javaslatot emelünk ki (6. ábra). Ezek egy része az MNB hatáskörében megvalósítható, míg másik részük a kormányzat, valamint a hazai FinTech közösség számára tett javaslat.

6.1. Az MNB hatáskörébe tartozó kezdeményezések

Új szolgáltatások piaci bevezetésének ösztönzése:

1 Az azonnali fizetésre épülő szolgáltatások ösztönzése

Az alpinfrastruktúrát alkalmazó innovatív fizetési szolgáltatások fejlesztésének ösztönzésével kiaknázhatók az azonnali fizetési rendszerben rejlő további lehetőségek. Az MNB többek között a technológia alkalmazását segítő design sprintek, szabványok, útmutatók kialakításával támogathatja a rendszerre épülő innovatív szolgáltatások bevezetését és gyors elterjedését.

2 A digitális azonosításra vonatkozó szabályozás egységesítése

A pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést egyszerűbbé és kényelmesebbé teheti a digitális azonosítási követelmények feltételrendszerének rendszeres értékelése és szükség esetén azok módosítása. Emellett a digitális azonosítási folyamatok magánszemélyek és KKV-k számára is egységes kereteinek kialakítása is hozzájárulhat a szolgáltatókkal való kapcsolatfelvétel egyszerűsödéséhez és az innovatív pénzügyi megoldások széleskörű elterjedéséhez.

3 „Fast track” – „Gyorsító sáv” biztosítása az engedélyezésben

Az MNB az engedélyezési folyamat általános felgyorsításával, konzultatív felügyeleti támogatással, az egyszerűbb engedélyezési kérelmek még gyorsabb elbírálásával és az érintett felek között zajló kommunikáció fejlesztésével ösztönözheti az innovatív pénzügyi megoldások piaci bevezetését. A nemzetközi FinTech cégek magyarországi piacra lépéséhez és ezzel a szolgáltatáspaletta bővüléséhez is hozzájárulhat az engedélyezés szempontjából releváns valamennyi jogszabály, tájékoztató és útmutató angol nyelvű elérhetőségének biztosítása.

A digitális transzformáció és az innovátorokkal való együttműködés támogatása:

4 Digitális transzformációs stratégiára vonatkozó MNB elvárás

Az inkubens piaci szereplők digitális átállását ösztönözheti az intézményi szintű digitális transzformációs stratégia kialakítására vonatkozó jegybanki ajánlás kiadása. A stratégiában megfogalmazott akcióterv és ütemezés alapján értékelhető lenne az inkubens intézmények digitalizáció melletti elköteleződése, és nyomon követhetővé válhat a kitűzött célok teljesülése.

5 Digitális sztenderdek kialakítása

Az inkubens intézmények IT infrastruktúrájára épülő, FinTech cégek által fejlesztett szolgáltatások széleskörű elterjedését digitális technológiai sztenderdek létrehozása támogathatja. Az egységesített megoldások (pl.: NFC sztenderdek, egyéb folyamatokra vonatkozó sztenderdek) segíthetik az inkumbensek és a FinTech szereplők együttműködését, és így az innovatív szolgáltatások térnyerését.

6 Technology Sandbox létrehozása

Az innovatív IT megoldások validálása és biztonságos keretek között történő felhasználásának biztosítása érdekében megfontolandó egy szabályozó által központilag ellenőrzött technológiai és informatikai

tesztkörnyezet felállítása. A technológiai tesztkörnyezetben az inkubens piaci szereplők és a FinTech cégek együttműködéseiből származó fejlesztések is tesztelhetővé válnának.

A FinTech kapcsolati háló kiépítése és mélyítése:

Egyetemi partnerségek bővítése

A meglévő egyetemi partnerségek mélyítésére, illetve új hazai és nemzetközi együttműködések kialakítására nyílnak lehetőségek üzleti és technológiai fókuszú kurzusok szervezésével, valamint a digitalizációhoz, a pénzügyi innovációhoz és a technológiai fejlődéshez kapcsolódó témákban közös kutatási projekteken való részvétellel.

Együttműködés a nemzeti kiber- és adatvédelmi szakterületekért felelős intézményekkel

Az innovatív pénzügyi termékek biztonságos keretek között történő piaci bevezetése és igénybevétele, valamint az ügyfelek adatainak védelme érdekében javasolt a kiberbiztonsági és adatvédelmi szempontokra, előírásokra kiemelt figyelmet fordítani. A kibervédelemért felelős hatósággal és eseménykezelő központtal (Nemzeti Kibervédelmi Intézet), valamint az adatvédelmi hatósággal (Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság) való aktív együttműködés kialakításával támogatható a pénzügyi szolgáltatók kiberbiztonsági szintjének és adatvédelmének megteremtése, monitorozása, és a kibervédelmi felkészültség fokozása. Ezen együttműködések keretében az MNB szakértői tudása is komplexebbé válhat, nagyobb rálátást biztosíthat a digitális technológiai fejlődés terén megjelenő trendekre és fenyegetésekre.

FinTech Bridges – Nemzetközi szabályozói együttműködések kialakítása

A külföldi felügyeleti hatóságokkal való szoros, bilaterális, akár a Global Financial Innovation Network kezdeményezés kereteit felhasználó együttműködések kialakítása egyrészt elősegítheti az innovatív megoldások határon átnyúló Regulatory Sandbox keretrendszerben történő tesztelését. Továbbá, a szorosabb kapcsolatok kölcsönösen támogatják az egyik országban már licenccel rendelkező cégek további engedélyezési folyamatát és piacra lépését.

MNB Support Program kialakítása

Az MNB működésének digitalizálásához járulhat hozzá egy olyan MNB inkubátor program felállítása, amelynek keretein belül dedikáltan a jegybanki funkciók ellátásához fejlesztenek innovatív, ún. CBTech/SupTech megoldásokat az innovatív cégek. A program eredményes működését és az érdeklődő cégek jelentkezését támogathatja egy lehetséges projektterületeket bemutató lista nyilvános közzététele és annak naprakészen tartása is.

FinTech Klub kialakítása

A hazai FinTech ökoszisztéma számára előremutató lehet egy állandó jelleggel működő, kialakításában is modern találkozóhely, egy FinTech Klub kialakítása. Ezen a helyen rendszeresen lehetne FinTech eseményeket rendezni, és co-workingre alkalmas terek is megtalálhatók lennének későbbiekben az MNB Support Programban résztvevő cégek számára.

A pénzügyi és technológiai edukáció fejlesztése:

Elektronikus fizetést ösztönző oktatások, célzott kampányok

Hasznos lehet célzott oktatási és ismeretterjesztési kezdeményezések kialakítása annak érdekében, hogy a különféle elektronikus fizetési lehetőségeket a felhasználók részletesen megismerjék. Ezek keretében célszerű az elektronikus fizetési módok használatát ismertetni, illetve az ezekben rejlő előnyöket, megtakarítási lehetőségeket hangsúlyozni. Az ismeretterjesztő folyamatot digitalizációs témákat érintő, lakossági és KKV e-learning kurzusok (pl. a BIB, vagy az ITM közreműködésével) létrehozása érdemben támogathatja. Szintén ebbe az irányba hat az azonnali fizetéssel kapcsolatos jegybanki kommunikáció is, ami az országos projekt keretében elfogadott kommunikációs stratégia mentén támogatja a szolgáltatás előnyeinek minél szélesebb körű

megismertetését a felhasználókkal. Ezen kampányok, oktatások elősegíthetik, hogy a hazai fizetési műveletek során a készpénzes tranzakciók aránya egyre inkább megközelítse az uniós átlagot.

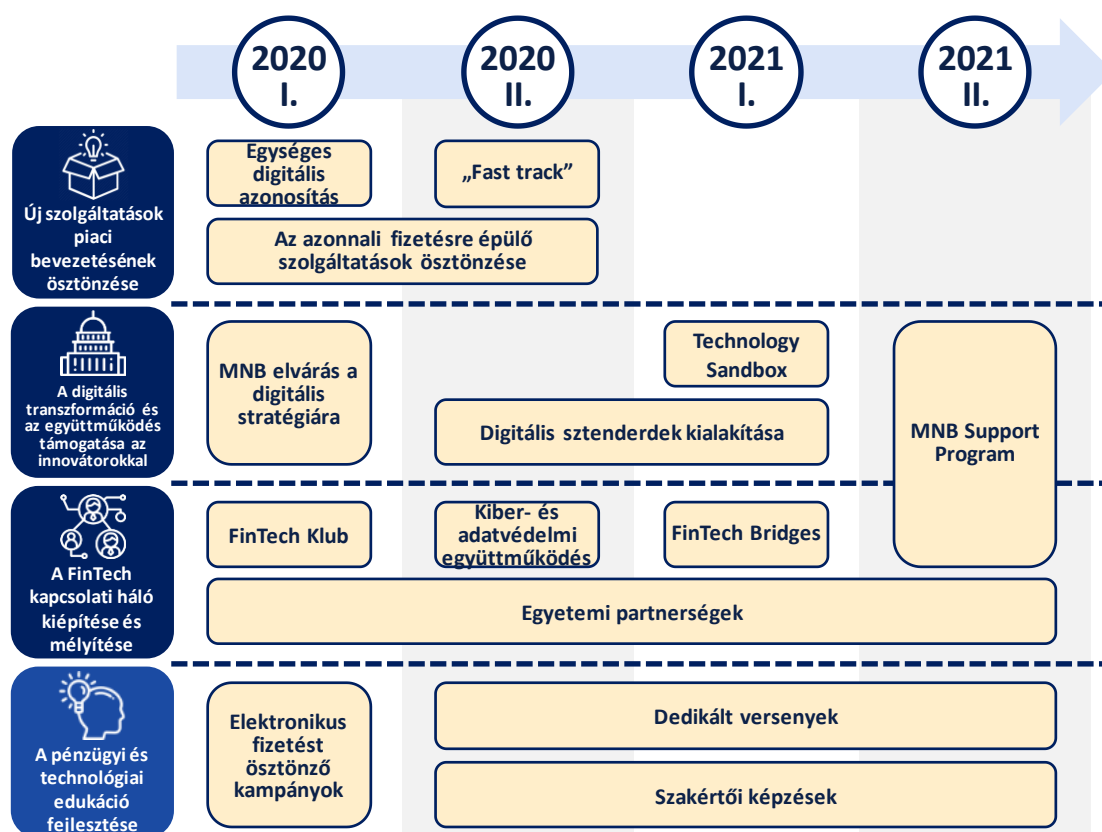
13 Dedikált versenyek szervezése

A pénzügyi innovációkhoz kapcsolódó tudás és a technológiai tehetségek gondozása piaci szereplők és felsőoktatásban tanuló hallgatók részvételével megvalósuló dedikált versenyek szervezésével fejleszthető. A design sprint-ek a szakmai közösség számára nyújthatnak lehetőséget újító ötleteik és tudásuk megosztására, míg a hackathon-okon az üzleti és technológiai tudással rendelkező hallgatók kooperációjának eredményeként gyakorlati digitalizációs problémákra születhetnek innovatív megoldások.

14 Szakértői képzések indítása

Az innovációs és technológiai tudás szélesítésére szakértői képzések keretében kerülhet sor. Az egyetemi együttműködések lehetőséget biztosíthatnak a FinTech innovációk technológiai oldalára fókuszáló PhD és MBA képzések elindítására, emellett a BIB szervezésében szűkebb tematikájú, specializált kurzusok is megvalósulhatnak.

6. ábra: MNB kezdeményezések a FinTech szektor fejlesztésére

Forrás: MNB.

6.2. Javaslatok a kormányzat és a hazai FinTech közösség számára

Az MNB Versenyképességi Programja számos olyan javaslatot tartalmaz, amelyek célzott eszközökön keresztül járulhatnak hozzá a pénzügyi szolgáltatások digitalizációjához, versenyképesebbé válásához²⁴. Ezen javaslatokból kiindulva a kormányzat és a hazai FinTech közösség számára az alábbi 10 pontot emelnénk ki a stratégiai célok elérése érdekében.

Innovatív üzleti modellek biztonságos keretek között történő, kontrollált piaci bevezetése és az inkumbensek transzformációjának támogatása:

Regulatory Sandbox törvényi felhatalmazással

Egy, az innovatív technológiák meghatározott keretek közötti tesztelésére szolgáló és a szabályozói előírások alól időszakos mentességet nyújtani képes Regulatory Sandbox keretrendszer célja, hogy a pénzügyi szervezetek a hazai piacon innovatívnak minősülő, a szolgáltatások igénybevételi módjának megújítását célzó, illetve a hatékonyság növelését előtérbe helyező megoldások alkalmazását alacsony befektetés mellett, valamint a potenciális kockázatok megfelelő kezelésével egyidejűleg előkészítsék, kipróbálják. A kellően széleskörű alkalmazhatóság – amely kiterjedhet mind a tesztelésre jogosult intézménytípusokra, mind az érintett jogszabályok körére – érdekében javasolt a jelenleg MNB rendeleti hatáskörben működő keretrendszer törvényi szintre emelése.

Előzetes engedély biztosítása a Regulatory Sandbox keretrendszerben

Egy innovatív megoldás piaci bevezetését megcélzó, engedéllyel még nem rendelkező pénzügyi szolgáltató számára korlátozott lehetőségek állnak rendelkezésre a rendszerint jelentős adminisztratív terhekkel bíró engedélyszerzést megelőzően az innováció életképességének, megtérülésének előzetes felmérésére, miközben a potenciális befektetők információs bázisa is alacsony e megoldások kapcsán. A Regulatory Sandbox keretrendszer valós ügyfeleket bevonva megfelelő kontrollok mellett hatékony előszűrést biztosíthat valamennyi innovátor számára, ezért az engedéllyel még nem rendelkezők számára javasolt lehet egy olyan szabályozás törvényi kialakítása, amelynek révén előzetes tevékenységi engedély megadására nyílnak lehetőségek egy kiterjesztett keretrendszerben. Ennek kapcsán fontos lenne a teljes ügyintézési folyamat során az angol nyelvű kommunikáció lehetővé tétele.

ICO/STO és crowdfunding típusú üzleti modellek szabályozásának kialakítása

Hazánkban nem rendezett a globálisan egyre inkább terjedő alternatív finanszírozási megoldások szabályozása, ezáltal az ilyen jellegű platformok, vállalkozások konkrét pénzügyi tevékenységi körbe való besorolása és felügyeleti kezelése sem. Ezért a közösségi finanszírozás²⁵ (ún. crowdfunding) és az Initial Coin Offering (ICO), illetve Security Token Offering (STO) specifikus szabályozási hátterének megalkotását javasoljuk ezen új típusú üzleti modellek támogatására, az induló vállalkozások, kkv-k finanszírozási lehetőségeinek bővítésére a kockázatok tudatos kezelése és mérséklése mellett.

Adózási ösztönzők a digitalizáció elősegítésére

Az intézmények digitális transzformációjának és a hatékonyságjavító beruházások támogatása érdekében javasolt adózási ösztönzőket alkalmazni. Egyrészt indokolt lehet a jelentős tőkeszükséglettel bíró banki/biztosítói IT architektúrák átfogó, funkcionálisait kibővítő fejlesztésére kedvezményeket biztosítani (akár a bankadó, pénzügyi tranzakciós illeték keretein belül), valamint az azonnali fizetésre épülő alkalmazások,

²⁴ Magyar Nemzeti Bank (2019): Versenyképességi program 330 pontban

²⁵ Ennek EU-s szabályozása jelenleg már folyamatban van.

egyéb mobilfizetési megoldások további fejlesztéseinek figyelembevétele az adómegállapítás során is ösztönözheti az intézmények megújulását.

19 Egyszerűbb és gyorsabb online szerződéskötés és aláírás

A magánszemélyek körében az írásbeliség minden kritériumát kielégítő elektronikus aláírási forma megléte nem terjedt el, így a jelenlegi jogszabályi feltételek újragondolása szükséges. Az írásbeliségre vonatkozó szabályozás felülvizsgálata során elsődleges szempont az egyszerűsítés és az online igénybe vehető pénzügyi szolgáltatások körének bővítése, amit támogathat az Ügyfélkapu rendszer és az e-személyi igazolványok e célra való használatának elterjedése. Emellett az ügyfelek távoli azonosítása tekintetében is szükséges egy minél szélesebb körű technológiai megoldások elterjedését támogató jogszabályi követelményrendszer kialakítása. Az Ügyfélkapu rendszer a távoli ügyfélazonosítás megvalósítására is megfelelő alternatívát nyújthat, a pénzmosás elleni szabályoknak való megfelelés biztosításával és kiberbiztonsági szempontok érvényesítésével, így az Ügyfélkapu regisztráció során már egyszer azonosított ügyfeleket nem lenne szükséges a bankoknak is azonosítania és az átvilágítás folyamata is egyszerűsödhet a központi nyilvántartások használatával.

20 Állami projektlisták közzététele a potenciális digitális igényekről és tervekről

Azon hazai minisztériumok, államigazgatási szervek, amelyek potenciálisan érintettek lehetnek az innovatív megoldások alkalmazásában, felhasználásában, az USA-beli példához hasonlóan közzétehetnének olyan jövőbeli projektlistákat, amelyek – amennyiben ezek nyilvánosságra hozatalát nemzetbiztonsági okok nem korlátozzák – tételesen tartalmazzák a lehetséges digitális fejlesztésekre vonatkozó konkrét igényeket és terveket. Ez egyrészt segítheti a piaci szereplők fejlesztéseinek célzottságát, másrészt érdemben támogathatja a kormányzat hatékonyságának növelését is, amennyiben ezen fejlesztések megvalósulnak.

21 Strukturált központi adatbázisok elérhetőségének biztosítása

A gazdasági működés hatékonyságát jelentősen támogathatja, ha a pénzügyi piaci szereplők a pénzügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges közhiteles vagy egyéb nyilvántartásokat (pl. NAV jövedelmi adatok, földhivatali nyilvántartás) az ügyfelek felhatalmazása alapján központi adatbázisokon, egységes felületen keresztül is el tudják érni. A strukturált, online platformon keresztül elérhető adatbázisok megléte és széleskörű elérhetősége elősegítheti, hogy a pénzügyi szolgáltatások igénybevétele gyorsabban, alacsonyabb költségek, illetve erőforrásfordítás mellett és kényelmesebben mehessen végbe. Ezen megoldások kialakítása során természetesen megfelelő módon kezelni szükséges az adatvédelmi és adatbiztonsági kihívásokat is.

22 A meglévő információforrásokhoz való szélesebb körű hozzáférés biztosítása a piac új belépői számára

Az egyenlő versenyfeltételek megteremtése érdekében fontos a piaci szereplők közötti információs aszimmetria megszüntetése. Ehhez biztosítani kell minden piaci szereplő számára a központi adatnyilvántartásokhoz való egyenlő hozzáférést. Jelenleg a Központi Hitelinformációs Rendszerhez való hozzáférés könnyítené meg leginkább az új, referencia-adatszolgáltatónak nem minősülő piaci szereplők működését, de a későbbiekben az egyéb központi adatbázisok elérhetőségének fejlődésével más hozzáférések egyenlő biztosítása is szükséges lehet, például értébecsléshez vagy jövedelmi adatokhoz kapcsolódó információk tekintetében.

A FinTech közösség aktivitásának támogatása:

23 Koordinációs fórum létrehozása a kormányzati exim ügynökségekkel

A hazai FinTech cégek régiós vagy globális piacon való megjelenésének támogatása érdekében javasolt egy állandó koordinációs fórum létrehozása a hazai érintettek és a kormányzati export-import ügynökségek között. Az MNB kiterjedt nemzetközi kapcsolati hálója ezen keretek között segíthet felmérni a növekedési szempontból kedvező célpiacon, valamint hathatósan támogathatja a hazai innovációs eredmények külföldi megjelenítését.

24

FinTech Szövetség kialakítása

Javasoljuk szektorszintű képviselő létrehozását dedikált vezetéssel. A FinTech Szövetség tevékenysége – a Bankszövetség és a MABISZ mintájára – a kapcsolódó tagszervezetek érdekképviselőre terjedhet ki, valamint a közösség hivatalos álláspontjának kialakítását koordinálná és képviselné szakmai kérdésekben. Emellett a FinTech tevékenység egységes hazai és külföldi megjelenítésében és népszerűsítésében is aktív szerepet vállalhatna.

AZ MNB VERSENYKÉPESSÉGI PROGRAMJÁNAK FINTECH SZEKTOR FEJLESZTÉSÉT TÁMOGATÓ JAVASLATAI

Az [MNB Versenyképességi Programja](#) 12 területen 330 javaslatot fogalmaz meg annak érdekében, hogy az országban rejlő növekedési potenciál teljes mértékben kibontakozhasson és a gazdaság fenntartható módon felzárkózzon a legfejlettebb nemzetgazdaságok közé²⁶. Az új pénzügyi modell kialakításának szerves részét képezi a pénzügyi innovációk széleskörű elterjedésének ösztönzése és a hazai pénzügyi rendszer digitalizációjának elősegítése is.

A Versenyképességi Program számos olyan konkrét javaslatot fogalmaz meg az előzőekben felsoroltakon túl, mely hozzájárulhat az MNB FinTech stratégia céljainak megvalósulásához:

- Fiókhálózatok optimalizálása
- POS terminálok és egyéb elektronikus fizetési megoldások lefedettségének javítása
- Adókedvezmény a pénzügyi tranzakciók illetékből az elavult IT rendszerek felújítására, cseréjére és az azonnali fizetési rendszerrel összehangolt fejlesztésekre
- Mobilfizetési alkalmazások fejlesztésének ösztönzése illetékkedvezménnyel
- Az azonnali fizetési rendszerrel összehangolt digitalizációs fejlesztések támogatása
- A NAV-nál elérhető kereset kimutatások hitelintézetek általi elektronikus lekérdezhetőségének biztosítása
- A közjegyzői hitelesítés kiváltása egy központi digitális platformmal
- Teljeskörű online ügyintézés a fedezetlen hitelek felvételekor
- Központi értékbecslő adatbázis létrehozása
- A földhivatali információk (TakarNet) automatizálása a folyamatos elérhetőség biztosítása mellett
- A digitális csatornán értékesített jelzálog- és fogyasztói hitelek arányának növelése
- Kockázatokkal arányos adminisztratív és működési előírások
- Az innovátorok és a szabályozó közti szoros együttműködés elősegítése az Innovation Hubon keresztül
- Előzetes tevékenységi engedély biztosítása a Regulatory Sandbox keretrendszerben
- A szabályozói előírások alól mentességet nyújtani képes Regulatory Sandbox kibővítése
- Digitális platformok elérhetőségének javítása
- A biztosítási és a banki szektor közötti digitális kapcsolatrendszer fejlesztése

²⁶ Magyar Nemzeti Bank (2019): Versenyképességi program 330 pontban

FORRÁSOK JEGYZÉKE

DELOITTE (2017): *Fintech by the numbers - Incumbents, startups, and investors adapt to fintech evolution*, Deloitte Centre for Financial Services

Elérhető: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tr/Documents/financial-services/dcfs-fintech-by-the-numbers.pdf>

DELOITTE (2018): *EMEA Digital Banking Maturity 2018 - How to become a Digital champion and why only few succeed?*, Deloitte Digital

Elérhető: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/About-Deloitte/central-europe/ce-digital-banking-maturity-study-emea.pdf?nc=1>

EURÓPAI BIZOTTSÁG (2019): *A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (DESI)*, Magyarországról szóló országjelentés

Elérhető: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digital-economy-and-society-index-desi-2019>

GLOBAL SYSTEM FOR MOBILE COMMUNICATIONS (2018): *State of the Industry Report on Mobile Money*

Elérhető: <https://www.gsma.com/mobilefordevelopment/wp-content/uploads/2019/02/2018-State-of-the-Industry-Report-on-Mobile-Money.pdf>

KPMG (2019): *The Pulse of Fintech H2' 2018- Biannual global analysis of investment in fintech*

Elérhető: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2019/02/the-pulse-of-fintech-2018.pdf>

MAGYAR NEMZETI BANK (2018): *A biztosítási szektor 10 éves jövőképe 7 pontban*

Elérhető: <https://www.mnb.hu/letoltes/biztosi-ta-si-szektor-jo-vo-je-pst-online.pdf>

MAGYAR NEMZETI BANK (2019): *Fizetési Rendszer Jelentés*

Elérhető: <https://www.mnb.hu/letoltes/fizetesi-rendszer-jelentes-2019-hun-vegleges.pdf>

MAGYAR NEMZETI BANK (2017): *Innováció és Stabilitás - FinTech körkép Magyarországon*

Elérhető: <https://www.mnb.hu/letoltes/konzultacios-dokumentum.pdf>

MAGYAR NEMZETI BANK (2018): *Növekedési Jelentés*

Elérhető: <https://www.mnb.hu/letoltes/novekedesi-jelentes-2018-digitalis.pdf>

MAGYAR NEMZETI BANK (2018): *Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 2018. november*

Elérhető: <https://www.mnb.hu/letoltes/penzugyi-stabilitasi-jelentes-2018-november.pdf>

MAGYAR NEMZETI BANK (2019): *Versenyképességi program 330 pontban*

Elérhető: <https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/versenykepessegi-program-330-pontban>

MCKINSEY (2017): *Mobile financial services in Africa - Winning the battle for the customer*

Elérhető: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/mobile-financial-services-in-africa-winning-the-battle-for-the-customer>

OECD (2016): *OECD/INFE International Survey of Adult Financial Literacy Competencies*; OECD, International Network on Financial Education, Párizs

Elérhető: <https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/OECD-INFE-International-Survey-of-Adult-Financial-Literacy-Competencies.pdf>

RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL (2018): *CEE Fintech Atlas*

Elérhető: https://www.rbinternational.com/eBusiness/01_template1/829189266947841370-829188968716049154-1397637459049680245-NA-2-EN.html

THE ECONOMIST (2019): THE STOCKMARKET IS NOW RUN BY COMPUTERS, ALGORITHMS AND PASSIVE MANAGERS

Elérhető: <https://www.economist.com/briefing/2019/10/05/the-stockmarket-is-now-run-by-computers-algorithms-and-passive-managers>

THE GLOBAL ENTREPRENEURSHIP AND DEVELOPMENT INSTITUTE (2018): *Global Entrepreneurship Index*

Elérhető: <https://thegedi.org/global-entrepreneurship-and-development-index/>

VAN KERVEL, VINCENT AND MENKVELD, ALBERT J. (2018): *High-Frequency Trading around Large Institutional Orders*, The Journal of Finance

Elérhető: <https://ssrn.com/abstract=2619686>

A felhasznált források letöltésének ideje 2019. október 15.

